

25. 2. 2025

MOJCA ZLOBKO VAJGL

harfa / harp

MARION RAVOT

harfa / harp

8. ZIMSKI FESTIVAL
8TH WINTER FESTIVAL
20. 2.-2. 3. 2025

Program finančno omogoča / The programme is supported by:

Mestna občina
Ljubljana

LIUBLJANA
Mestna občina

LIUBLJANA
Mestna občina

unesco
Quarta mondiale
Heritage World

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

International
Society for
Performing Arts
ISPA

LIUBLJANA
Mestna občina

I FEEL
SLOVENIA

Častni pokrovitelj Zimskega festivala 2025 je župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič. / The Honorary Patron of the Winter Festival 2025 is the Mayor of the City of Ljubljana Zoran Jankovič.

Torek, 25. februar 2025, ob 19.30
Tuesday, 25 February 2025, at 7.30 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

MOJCA ZLOBKO VAJGL

harfa / harp

MARION RAVOT

harfa / harp

Program / Programme:

Georg Friedrich Händel, prir. / arr. **Thurston Dart**:

Suita v c-molu, HWV 446 / Suite in C Minor, HWV 446

- I. Alemanda / Allemande
- II. Couranta / Courante
- III. Sarabanda / Sarabande
- IV. Chaconne

Marcel Tournier: Štirje preludiji op. 16 / Four preludes, Op.16

- I. Tranquille
- II. Pas trop vite
- III. Lent
- IV. Allegretto

Aldo Kumar: Kam so šli konjički / Where Did the Little Horses Go

Gabriel Fauré: Impromptu št. 6 v Des-duru, op. 86 / No. 6 in D-Flat Major, Op. 86

Jean Philip Rameau: Suita v a-molu, RCT 1 / Suite in A minor, RCT 1

- I. Preludij / Prélude
- II. Alemanda / Allemande
- III. Sarabanda / Sarabande
- IV. Vénitienne

César Franck, prir. / arr. **Dewey Owens**: Preludij, fuga in variacije, op. 18 / Prelude, Fugue, and Variation, Op. 18

Bernard Andrès: Parvis

Harfa slovi kot eden starejših, če ne celo najstarejši instrument, ki se je obdržal od sumerskih časov do danes. Iraški muzej v Bagdadu, denimo, hrani zlato liro, torej prednico harfe, ki naj bi si jo lastila uruška kraljica 2500 let pred našim štetjem. Upodobitve glasbila najdemo tako v starem Egiptu kot v antični Grčiji ter pozneje pri srednjeveških Evropejcih; bila je instrument premožnih vladarjev in preprostih kmetov; kot ljudsko glasbilo je služila na kar treh celinah; srečamo jo tako tam, kjer je vladalo obilje, kot tudi med sloji, ki so živeli v pomanjkanju. Vendar bi bilo napak verjeti, da gre skozi celotno zgodovino za popolnoma enako glasbilo. Nasprotno, v zgodovinskem razvoju oblike harfe in materialov, iz katerih je bila izdelana, lahko pravzaprav vedno znova ugledamo pravcati indikator različnih družbenih in ekonomskih okoliščin ter vloge, ki jo je igrala v glasbenem življenju kar najbolj raznolikih kultur.

Nocojšnji spored je sestavljen prav kot sprehod skozi glasbeno zgodovino harfe na zahodu: eno večjih sprememb ji je prineslo obdobje glasbenega baroka, ko je, kot že stoletja poprej, spremljala petje. Vendar je vzporedno rasla priljubljenost čisto instrumentalne glasbe. Ta pa je bila harfi manj pisana na kožo, saj je bila tisti čas tehnično preveč nerodna za prehajanje med različnimi tonalitetami. Obenem pa njen nežni zvok ni bil dovolj prodoren za vedno bolj obiskana glasbena gledališča. Zato ne preseneča, da eden največjih baročnih opernih skladateljev, **Georg Friedrich Händel** (1685–1759), ni napisal solističnega dela za to brenkalo. **Suito v c-molu, HWV 446** (1703–6), je namreč namenil dvema čembalom, napisal pa jo je v Hamburgu, eni izmed takratnih opernih prestolnic, kjer se je kot mladenič preživljal z igranjem na glasbila s tipkami. Zgodovina je ohranila partituro za zgolj enega od dveh zahtevanih instrumentov, zato je muzikolog Thurston Dart rekonstruiral izgubljene dele *Suite*.

Tehnične inovacije 19. stoletja pa so harfi dodale pedale, zaradi katerih je lahko neovirano zaigrala kromatično lestvico, kar ji je omogočilo izvajanje kompleksnejših harmonskih in kromatičnih sprememb ter večjo zvočno dinamiko. S tem ji je postala dostopna vsa starejša in novejša literatura za akordske instrumente, predvsem pa je ponovno lahko dohajala nove, vedno bolj kromatizirane glasbene pisave. Po drugi strani pa so tehnične novosti izpopolnile tudi njen zvok, ki se je – sploh v času romantike – do potankosti ujemal s tedanjimi prevladujočimi standardi poudarjeno čustvene glasbe in intimnimi ambientni meščanskih salonov. Iz takega okolja je prihajal tudi francoski skladatelj **Marcel Tournier** (1879–1951), ki je že pri šestnajstih vstopil na prestižni Pariški konservatorij kot virtuoz na harfi. V glasbeno zgodovino se je vpisal kot pedagog in iskalec njenih novih izraznih zmožnosti, vendar ne gre pozabiti, da je bil kot skladatelj večš tudi prepletanja bogate impresionistične glasbene teksture z dolgimi linearnimi romantičnimi melodijami. O njegovem mojstrstvu pričajo tudi **Štirje preludiji op. 16** (1903), ki so nastali kot tovrstna študija za solo harfo.

Šele skladatelji 20. stoletja so potencial harfe raziskali tudi v njenih drugih razsežnostih. S tem pa so jo dokončno postavili na glasbeno prizorišče kot solistični instrument, enakopraven vsem drugim. Idrjski skladatelj **Aldo Kumar** (1954) se doslej harfi ni veliko posvečal. Njegov bogati opus se razteza vse od zboro-

vske prek gledališke do simfonične glasbe, harfa pa nastopa le v enem njegovem komornem delu. Kumar sicer velja za enega najpogostejše izvajanih slovenskih skladateljev, pa ne zgolj zato, ker njegovo glasbo lahko slišimo v več kot sto domačih filmskih in televizijskih delih, temveč predvsem zaradi njegove redke večšine komponiranja na presečiščih ljudskega, popularnega, jazzovskega in modernističnega. **Kam so šli konjički** (2025) je nastalo na pobudo harfistke Mojce Zlobko Vajgl, glasbeno-motivično pa se navezuje na predstavo *Samorog* dramatika in pesnika Gregorja Strniše.

Drugi del koncerta je posvečen harfi, kot je nastopala v različnih obdobjih francoske glasbene zgodovine. Tamkajšnja skladateljska kultura ji je zaradi njenih barvnih zmožnosti namenjala posebno pozornost. **Impromptu št. 6 v Des-duru, op. 86** (1904), sicer ni nastal v sproščenem vzdušju priljubljenih kavarn, temveč v hitrem pariškem utripu. **Gabriel Fauré** (1845–1924) je namreč ob vseh obveznostih le stežka našel čas za komponiranje. Nekateri muzikologi celo menijo, da tega dela morda sploh ni napisal Fauré, saj je naročilo prispelo med šolskim letom, ko je bil preveč zaposlen z vodenjem in poučevanjem na konservatoriju, igranjem na orgle v La Madeleine in iskanjem sprave med takrat na smrt skreganima skladateljskima taboroma. Ne glede na avtorstvo so mistična poetika *Impromptuja* ter njegovi subtilni virtuozni detajli vsekakor značilni za njegov slog in s tem prava poslastica v harfističnem repertoarju.

Tako kot Händel tudi francoski baročni skladatelj iste generacije **Jean-Philippe Rameau** (1683–1764) ni napisal svoje **Suite v a-molu, RCT 1** (1706), za harfo, temveč je nastala kot prva v nizu njegovih *Knjig za čembalo*. Čeprav sta bila oba svojčas široko priznana operna skladatelja, pa je Rameau kmalu po smrti padel v pozabo. Zgodovinarjem sploh povzročajo preglavice prva štiri desetletja njegovega življenja, med katerimi je napisal tudi omenjeno *Suito*, saj o njih menda ni želel govoriti niti s svojo ženo. Najbolj daljnosežno se je Rameau v glasbeno zgodovino zapisal z vplivnimi traktati o glasbi, ki so spremenili sam potek razvoja baročne glasbe.

O naklonjenosti francoske kulture do igre na glasbila s tipkami priča dolga tradicija urjenja skladateljev v improvizaciji na orglah, ki korenini prav v obdobju baroka. Tudi v 19. stoletju je marsikateri francoski skladatelj navdih iskal ob kraljici instrumentov, pisanje za orgle pa je postalo pravi preizkusni kamen. **César Franck** (1822–1890) je svoj položaj glasbene avtoritete utrdil prav s ciklom šestih daljših del za orgle, med njimi pa najdemo tudi **Preludij, fuga in variacije, op. 18**, katerih preplet baročne polifonije in romantične izraznosti je posvetil svojemu najboljšemu učencu Camillu Saint-Saënsu. Priljubljenost dela je prispevala k številnim priredbam za druga glasbila, za harfo jo je predelal Dewey Owens.

Spored zaključuje delo še živečega francoskega skladatelja **Bernarda Andrèsa** (1941). Njegov glasbeni jezik se napaja v tradiciji impresionizma, ki jo širi s sodobnimi harmonskimi prijemmi in ljudskimi vplivi. Kot virtuoz na harfi je večino svojega opusa posvetil temu glasbilu, **Parvis** (1974) pa je ena izmed njegovih številnih miniatur. Andrès v svojih delih ustvarja in raziskuje predvsem določeno vzdušje, to pa dosega z raziskovanjem barvnih in izraznih zmožnosti harfe s pomočjo sodobnih razširjenih izvajalskih tehnik.

Mojca Zlobko Vajgl je najbolj prepoznavna in mednarodno uveljavljena slovenska solistka na harfi. Kritika še posebej hvali široko barvno paleto zvočnih odtenkov, ki jo harfistka izvabi s svojim tehnično izpopolnjenim muziciranjem. Čeprav je kot solistka nastopila s številnimi uglednimi orkestri – med drugim z Berlinskimi simfoniki, Kijevesko filharmonijo in Dunajskimi simfoniki – ter z njo redno sodelujejo tako domači kot tudi tuji uveljavljeni dirigenti, posebno pozornost namenja komorni glasbi. V minulih letih je tako sodelovala z Leipziškim godalnim kvartetom, pa tudi kvartetoma Orpheus in Godalnim kvartetom Tartini, obenem pa jo ugledni solisti, kot so Dieter Flury, Tobias Lea, Massimo Mercelli ali Ilza Urbane, vabijo k sodelovanju v komornih sestavih. O njeni predanosti harfi priča kar deset zgoščenek ter številna sodelovanja s slovenskimi skladatelji, ki jih je spodbudila k pisanju novih del za to glasbilo. Diplomirala je na ljubljanski Akademiji za glasbo, kjer je danes redna profesorica, podiplomski študij pa je končala na Visoki šoli za glasbo in gledališče v Hamburgu.

Parižanka **Marion Ravot** velja za sijajno harfistko mlajše generacije, ki svoj instrument predstavlja na inovativen in privlačen način s premišljenim snovanjem koncertnih sporedov. Velja za vsestransko glasbenico, saj se posveča tako stari glasbi kot tudi izzivom najsoodobnejših glasbenih tokov. Lani je premierno izvedla delo *Begehren-Zersplittert* slovenskega skladatelja Vita Žuraja s Komornim orkestrom Münchna. V svoji dosedanji kratki karieri je že sodelovala z najbolj priznanimi glasbenimi sestavi v svetovnem merilu, denimo z Berlinskimi filharmoniki, Gewandhaus orkestrom iz Leipziga ali Newyorško filharmonijo, obenem pa je tudi predana komorna glasbenica, o čemer priča tudi nastop z violončelistom Gautierjem Capuçonom na prireditvi ob trideseti obletnici padca berlinskega zidu. Kot solistka je prepotovala kar tri celine, in sicer Evropo, Azijo in Severno Ameriko. Naslov magistre je pridobila na prestižni newyorški šoli Julliard, danes pa uči na Umetniški univerzi v Berlinu.

Ivana Maričić

Mojca Zlobko Vajgl is without question Slovenia's best known and internationally most acclaimed harpist. Over the course of her long career at the highest level, she has inspired the creation of numerous new works by Slovene composers, while at the same time teaching new generations of harpists at the Ljubljana Academy of Music, where she is a full professor. She devotes particular attention to chamber music and has frequently performed in a duo with the brilliant French harpist **Marion Ravot**. The latter's relatively brief career to date has seen her work with some of the world's most renowned orchestras, including the Berlin Philharmonic, the Leipzig Gewandhaus Orchestra and the New York Philharmonic. For the Winter Festival, the two harpists have prepared a journey through musical history. The core of the programme consists of French works from the Romantic and Impressionist periods, which saw the harp elevated to the ranks of the most refined

and colourful instruments. The programme also includes baroque dances, which will take on a new light when performed on the harp. Finally, the versatile Slovene composer Aldo Kumar has created a new work especially for this occasion, which we will hear for the very first time at this concert.

Glavni sponzor
General sponsor:

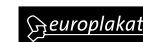
Glavni medijski
sponzor / General
media sponsor:

DELO

Sponzor / Sponsor:

Glavni sponzor zunanjega oglaševanja / General sponsor of outdoor advertising:

Medijski sponzorji / Media sponsors:

Uradni prevozniki
Transport partners:

Uradna vina
Official wines:

V sodelovanju z
In collaboration with:

Več o bogati zgodovini Križank si lahko preberete na
You can read more about the rich history of Križanke at:

**Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu.
The Ljubljana Festival reserves the right to alter the programme.**

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, februar / February 2025
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Glasbena producentka / Music producer: **JANJA VELKAVRH**
Tonska mojstrica / Sound designer: **ALEKS PIRKMAJER PENKO**
Besedila / Texts: **IVANA MARIČIČ**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**
ljubjanafestival.si
www.facebook.com/ljubjanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana
www.linkedin.com/company/festival-ljubljana
www.tiktok.com/@ljubjanafestival